

Vertaisarviointi – oppimisen edistäminen

Opettajan mahdollisuudet saada kollegoiltaan palautetta opetuksestaan ovat perinteisesti hyvin pienet. Tosin tiimi- ja pariopetuksessa tämä on luontevaa. Useasti systemaattinen opetuksen havainnointi ja siitä annettava kehittävä palaute on vaikeaa. Tämä saattaa johtua siitä, että useat opetustilanteen tapahtumat, piirteet ja vaikutussuhteet ovat niin ”läpinäkyviä” ja tuttuja, että niiden havaitseminen on vaikeaa.

Tähän on koottu malli opetuksen havainnoinnin apuvälineeksi. Mallin lähtöoletus on opettajan pyrkimys toimia konstruktivistisen oppimiskäsityksen varassa. Tässä oleva malli on alun perin laadittu Helia Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa.

Konstruktivismiin pohjautuvan oppimisen erityispiirteitä

- Oppijan aikaisemman tiedon huomioonottaminen
 - Opetuksen lähtökohtana ja käsittelyn kohteena oppijoiden olemassa olevat tiedot ja käsitykset
- Erilaisten tulkintojen käsittely
 - Suositaan sellaisia opiskelu- ja arviointimenetelmiä, jotka mahdollistavat yksilöllisten tulkintojen esiintuomisen ja niistä keskustelun
- Oman oppimisprosessin seuraamisen ja ohjaamisen taitojen kehittäminen (metakognitiiviset taidot)
 - Oppijan ajattelun ja muistamisen taitojen kehittäminen.
- Oppimisen ja ajattelun aktivointi
 - Opetuksen painopiste oppijan tiedon käsittelyn tukemista, ei tiedon jakamisesta ja kontrolloimisesta.
 - Opiskelijoille annetaan tehtäviä/ongelmia, jossa he joutuvat tuomaan esille käsiteltävien asioiden
 - suhteita
 - yhdistelemään ja tiivistämään niitä
 - esittämään olennaisimpia kohtia
 - tekemään yleistyksiä ja päätelmiä
 - keksimään esimerkkejä
 - soveltamaan tietoa
- Sosiaalisen vuorovaikutuksen tukeminen
 - Oman oppimisen, ajattelun ja käsitysten ulkoistaminen
 - Mahdollistaa tiedon jakaminen, keskustelu, neuvottelu, erilaisten tulkintojen esittäminen argumentointi jne.
- Tiedon oppimisen ja tiedon käytön kytkeminen toisiinsa
 - Oppiminen on tilannesidonnaista
 - Opitun soveltaminen uusiin, erilaisiin tilanteisiin
 - Asian tarkastelu useista eri näkökulmista

- Oppimisen arvioinnin kiinnittäminen oppimisprosessiin eikä pelkästään oppimisen tuloksiin
 - tarkastellaan, miten oppimisprosessi on edennyt
 - miten käsitykset asiasta ovat oppimistilanteen kuluessa muuttuneet
 - keskeinen rooli arvioinnissa oppijalla itsellään ja sosiaalisella vuorovaikutuksella
- Huomion kiinnittäminen koko opetuksen ja oppimisen toimintajärjestelmään

Lähde:

Tynjälä, P. (1999). Konstruktivistinen oppimiskäsitys ja asiantuntijuuden edellytysten rakentaminen koulutuksessa, Teoksessa Anneli Eteläpelto ja Päivi Tynjälä (toim.). Oppiminen ja asiantuntijuus, Työelämän ja koulutuksen näkökulmia. Juva: WSOY, 160–179.